

TRAKŲ GIMNAZIJOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Trakų gimnazijoje tvarkos aprašo (toliau – tvarkos aprašas) paskirtis – padėti gimnazijai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Švietimo įstatymo pataisomis, priimtomis Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. spalio 18 d. (XII-2685) bei Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2017 m. kovo 22 d. (Nr. V-190) ir nustato smurto ir patyčių, vykstančių gimnazijoje, prevencijos ir intervencijos tvarką.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

3.1.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, uжимas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

3.1.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

3.1.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

3.1.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

3.2. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojama.

3.3. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

3.4 patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

3.5. patyčių stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias.

3.6. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

3.7. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

3.8. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

4. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

5. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisija kuri kasmet:

5.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės vaikų apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus.

5.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

5.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

5.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

5.5. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

5.6. individualiai dirba su smurto ir patyčių atvejais, kai vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys arba kai į juos kreipiasi klasės vadovas išnaudojęs numatytas pagalbos priemones;

5.7. atlieka kitus gimnazijos Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

6. Klasės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisiją apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

7. Prevencinės priemonės apima socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimą, mokinių pozityvių vertybių formavimą, tėvų įtraukimą į saugios aplinkos kūrimą, mokytojų kvalifikacijos tobulinimą mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

8. Visais įtariamų ir realių patyčių tarp mokinių atvejais kiekvienas gimnazijos darbuotojas reaguoja į patyčias nepriklausomai nuo jų formos ir turinio:

8.1. nedelsdamas įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias ir nutraukia bet kokius tokių įtarimą keliančius veiksmus;

8.2. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

8.3. tą pačią dieną apie įvykusias patyčias informuoja gimnazijos direktorių;

8.4. informuoja klasės vadovą, socialinį pedagogą arba budintį administracijos atstovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, bei pateikia užpildytą pranešimo formą (priedas Nr.1).

9. Pastebėjus kibernetines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

9.1. išsaugo vykstančių kibernetinių patyčių įrodymus ir atveją nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pateikia užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą klasės vadovui arba administracijos atstovui.

10. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

10.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

10.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

10.3. informuoja socialinį pedagogą;

10.4. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

10.5. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 1)

10.6. kartojančią smurto ar patyčių situacijai, informaciją perduoda gimnazijos Vaiko gerovės komisijai ir pateikia visas turimas užpildytas formas ar turimą informaciją raštu;

10.7. esant sudėtingesnei situacijai, iš karto inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį bei registruoja įvykį patyčių registracijos žurnale (priedas Nr. 2).

11. Socialinis pedagogas:

11.1. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose.

11.2. informuoja gimnazijos direktorių apie patyčių situaciją, vykdytas ir siūlomas pagalbos ir poveikio priemonės.

12. Psichologas: ne vėliau kaip per 5 darbo dienas suteikia psichologinę pagalbą smurtavusiam ir smurtą patyrusiam mokiniui, tėvams.

13. Vaiko gerovės komisija:

13.1. organizuoja smurto ir patyčių situacijos aptarimą Vaiko gerovės komisijoje, numato veiksmų planą, reikalingas poveikio ir psichologinės, švietimo pagalbos priemones (pvz.: individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase; psichologo konsultacijos; streso ir emocijų valdymo, konfliktų ir problemų sprendimo užsiėmimai, žalos atitaisymas ir kt.), apie pastebėtą smurto atvejį informuoja Vaiko teisių apsaugos skyrių;

13.2. informuoja gimnazijos direktorių apie patyčių situaciją, vykdytas ir siūlomas pagalbos ir poveikio priemones;

13.3. koordinuoja, organizuoja, įgyvendina numatytas priemones; stebi, analizuoja situaciją; esant reikalui, pratęsia, koreguoja, numato papildomas poveikio ir pagalbos priemones; jei gimnazijos galimybės išnaudotos informuoja gimnazijos direktorių ir kreipiasi pagalbos į kitas institucijas (Trakų r. Savivaldybės administracijos direktoriaus Vaiko gerovės komisiją, Vaiko teisių apsaugos skyrių, policiją, Trakų pedagoginę psichologinę tarnybą ir kt.).

14. Patyčias patiriantis mokinys ar patyčių stebėtojas, matęs ir žinantis apie patyčias, nedelsiant informuoja bet kurį ugdymo įstaigos darbuotoją kuriuo pasitiki.

15. Patyčias patiriančio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) žinantys apie klasėje vykstančias patyčias:

15.1. nedelsiant informuoja klasės vadovą ir/ar socialinį pedagogą, ir/ar administracijos atstovus apie mokinio patiriamas patyčias jiems patogiu būdu (telefonu, elektroniniu laišku, žinute elektroniniame dienynė ar asmeniškai);

15.2. sužinoję apie viešą patyčių kibernetinėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atvejį, ir smurtaujančio ir smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), privalo apie tai pranešti LR ryšių reguliavimo tarnybai pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt.

16. Gimnazijos direktorius, gavęs informaciją apie įtariamą ar įvykusią patyčią, nedelsdamas aiškinasi situaciją:

16.1. imasi veiksmų, numatytų Trakų gimnazijos 2017 m. kovo 28 d. Nr. V-49 direktoriaus įsakyme „Dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos nustatymo“ 5 p. ir 6 p.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Visi dokumentai ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus jo interesus.

18. Visi gimnazijos bendruomenės nariai supažindinami su Aprašu pasirašytinai.

19. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas yra skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

20. Įgyvendinant Aprašą remtis Patyčių mažinimo strategija.

TRAKŲ GIMNAZIJA
PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, išpyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____.	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Gimnazijos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais gimnazijos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

Patyčių registracijos žurnale Nr. _____

PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

F -fizinės
Ž - žodinės
K -kibernetinės
S -socialinės

M - mokinys
S - suaugęs bendruomenės narys

Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, K, S	Smurtą patiriantis asmuo (M, S)	Smurtaujantis asmuo (M, S)	Pastabos

TRAKŲ GIMNAZIJOS REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

